

РРРР ПĚVECKÁ JEDNOTA РРРР

„HLAHOV VINOHRADSKÝ“

NA KRALJ. VINOGRADIH

ČLEN ÚSTR. JEDNOTY ZPĚVÁCKÝCH SPOLKŮ ČESKOSLOVANSKÝCH V PRAZE

USTANOVILJENA L. 1882.
ODLIKOVANA S PRVO DRAGOCENO
SREBRNO KOLAJNO KRALJ. GLAV.
MESTA PRAGE L. 1895.

BESEDE K ZBOROM,

KI SE BODO PELI DNE
28. MAL. SRPANA 1909

28.7.

PRI SLAVNOSTNEM KONCERTU V VELIKI DVORANI
HOTELA „UNION“.

▽▽▽

BEDŘICH SMETANA

(* 1824 v Litomišlju na Češkem, † 1884 v Pragi) ustanovitelj česke moderne godbe. Nagnil se je k ljudski godbi, porabil jo pristojno v vseh svojih skladbah, tako da so v vsakem oziru napolnjene s popolnoma češkim duhom. Njegov pomen leži glavno v dramatičnih skladbah (zložil je 8 oper, izmed katerih je najpopularnejša „Prodaná nevěsta“), čeprav je tudi na instrumentalnem polju dosegel krasne uspehe (ciklus šestih simfoničnih pesni „Má vlast“ (Moja domovina). Tudi češko klavirno literaturo je obogatil z mnogimi krasnimi skladbami „Sny“ (Sanje), „České tance“ (Češki plesi), koncertna etuda „Na mořském břehu“ (Na morskem bregu) in ne manj zborovo literaturo. Izmed mnogih vokalnih skladb je najbolj priljubljen krepki moški zbor „Věno“ (Posvetitev).

Věno:

Zpěvu dar všech srdcí vroucích
vlasti budiž vlastní věnován;
kdo jí dražší skvosty snáší,
tomu věnec budiž dán.

My jí v oběť kladem palmy,
v nitru jež se zrodily,
když nás matky mlékem lásky,
když nás mluvou sladkou kojily.

Posvetitev:

Petja dar vseh src kipečih
domovini naj bo darovan;
kdor ji dražje bisere prinaša,
temu venec naj bo dan.

Mi ji palme v dar nesemo,
ki so v prsih se rodile,
ko z ljubezni mlekom majke,
z govorom so sladkim nas dojile.

Z dávných věků věda nová
zkvetla Prahou věžatou
a ta láska v luzích českých
vzrostla v lípu košatou.

Zpěvem svým ji pěstít chceme
po všech vlasti končinách,
ať se novým kráší květem
v palácích i pustínách.

Z davnih vekov veda nova
s stostolpo Prago je cvetela,
a ta ljubezen v čeških logih
vzrastla v lipo je košato.

S petjem hočemo gojiti
jo po doma vseh krajinah,
z novim cvetjem naj krasi se
po palačah in pustinjah.

△ △ △

JOS. B. FOERSTER

(* 1859 v Pragi, deluje zdaj na Dunaju), skladatelj visoke inteligence. Napisal je 3 opere, 3 melodrame, 4 simfonije, 3 suite, mnoga dela v stroki dvorne godbe, kantati „Hymnus andělův“ (Himna angelov) in pa „Bouře“ (Vihar). Izmed mnogih moških zborov vpliva najbolj „Oráč“, ki se odlikuje po globoko zasnovanem tekstu, s katerim je plzenjski „Hlahol“ dosegel v Parizu in Bruselju l. 1900 velikanski uspeh.

Oráč:

Orám od západu k zorám,
orám k srdci dolům, horám.
Od zor do západů
orám do úpadu,
nohy rozedrány,
ruce rudé rány,
tváří naléhaje,
krví zalévaje.

Svaté seju zrní,
klaté klidím trní,
posmívány, štvány,
hložím zasypaný
dva tisíce roků,
pořád slzy v oku,
orám, orám, orám.

Orač:

Orjem od zapada k zoram,
orjem k srčnim dolom, goram.
Od zor do zapada
orjem do prepada,
noge raztrgane,
roke rdeče rane,
lica upadla
s krvjo zalivaje.

Sveto sejem zrnje,
kleto ničim trnje,
zasramovan, dražen,
s trnjem zapažen
dva tisoč let,
vedno solze v očeh,
orjem, orjem, orjem.

△ △ △

VÍTĚZSLAV NOVÁK

(* 1870 v Kamenici nad Lipo na Češkem, prof. konservatorija v Pragi) spada med najboljše češke skladatelje mlajšega naraščaja in posebno na polju dvorne godbe najde danes težko tekmeca. Vzgojil si je že lastno smer opiraje se na moravsko

in slovaško narodno pesen in se je postavil v svojih najnovejših skladbah na skrajno moderno stališče. Četudi zborovo petje ni lastno polje Novakovega delovanja, vendar je tudi v ti stroki spisal dela (skupaj 6 zborov), v katerih je vsaka nota njegova last, dela drzna kakor z ozirom na celotno melodijo tako tudi z ozirom na posamezne glasove. Tukaj se poje:

Vánoční ukolébavka:

Spi, Jezulátko, spi!
Zas chudých lidí chudé dítě,
jen do jesliček uloží Tě,
ach, tolikrát už lidstvu dáno
a Jidáši vždy zaprodáno.
Spi, Jezulátko, spi!

Spi sladce na tom seně holém,
my dech tajíme všichni kolem,
vždyť Tobě, věčné pravdy synku,
je také třeba odpočinku.
Spi, Jezulátko, spi!

A naber v spánku nové síly,
máš konat ještě mnohou milí:
té cesty lidstva ku spasení,
té ještě dlouho konec není,
Spi, Jezulátko, spi!

Za Tvé o bratřích naučení
svět vezme Tě zas do mučení,
a než se lidstva pouta zdrtí,
je třeba ještě velkých smrtí,
Spi, Jezulátko, spi!

Božična uspavanka:

Spi, Jezušček, spi!
Spet ljudi revnih revno dete
polagajo Te v jaslice,
ah, tolikrat že ljudstvu dano,
a v selej Judežu prodano.
Spi, Jezušček, spi!

Spi sladko na tem senu golem,
mi vsi sapo zadržujemo,
vsaj za Tebe, resnice večne sinka,
je tudi treba odpočinka.
Spi, Jezušček, spi!

In naberi v spanju mnogo sile,
ker moraš prehoditi še mnoge
milje:
te poti k ljudstva odrešenji,
te še dolgo konec ni.
Spi, Jezušček, spi!

Za Tvoje o bratih učenje
svet vzame Te spet v mučenje,
in predno ljudstva se pota zrušijo,
še mnogo smrtij treba bo.
Spi, Jezušček, spi!

△ △ △

LEOŠ JANÁČEK

(* 1854 pod Hukvaldi pri Příboru na Moravskem), ravnatelj orgeljske šole v Brnu na Moravskem) je eden izmed najizrazitejših čeških skladateljev živečih in delujočih na Moravskem. Njegove skladbe so složene v čisto modernem duhu in se zlivajo v moravske narodne pesni (spisal je 2 operi, mnoge pesni, zборе in dvorna dela). Velik ugled ima tudi njegovo pedagogičsko delovanje. Izmed mnogih moških zborovi vpliva „Dež viš“ („Ker veš“ — v moravskem narečju) s plemenitostjo v melodij in harmoniji.

Dež viš:

Dež viš, že rač Tě vidívám
než zlató vězdičko,
máš na mrskut mně darovat
červený vajjíčko.

Dež viš, že bech Tě všecko dal,
a sebe, sebe nérači
máš na večír mně skovávat
pusenko néslačí.

A dež viš, že Tě rači mám
než širošíré svět,
máš říct, kde jož mám pro Tebe
jak pro nevěstu jet!

Ker veš:

Ker veš, da rajši vidim Te
kot zlato zvezdico,
za veliko noč daruj mi
rdečo pisanico.

Ker veš, da vse bi Tebi dal,
i sebe, sebe najrajši,
moraš za zvečer shraniti
mi poljub najslajši.

In ker veš, da Te rajši imam
kot ves široki svet,
reci, kdaj imam že po Tebe
kot po nevesto priti.

